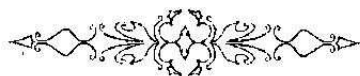

تشیه‌سازی انسان از منظر فقه و حقوق

مؤلف:

مدیحه هاشمی‌پور

www.ketab.ir

سرشناسنامه: هاشم پور، مدیحه، ۱۳۶۵ -

عنوان و نام پدیدآور: شیمی‌سازی انسان از منظر فقه و حقوق / مولف مدیحه هاشم پور؛ ویراستار علمی سیدرضا احسان پور.

مشخصات نشر: تهران: پژواک عدالت، ۱۴۰۰.

ISBN: 978-622-7042-67-2

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۰۴ - ۱۰۵.

موضوع: هم‌تاسازی انسانی (فقه)

موضوع: Human cloning (Islamic law)

موضوع: هم‌تاسازی انسانی -- قوانین و مقررات -- ایران

موضوع: Human cloning -- Law and legislation -- Iran

شناسه افزوده: احسان پور، سیدرضا، ۱۳۶۱ -، ویراستار

رده‌بندی دیویی: ۳۷۹/۲۹۷

رده‌بندی کنگره: BP۶/۱۹۸

شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۹۹۰۶۸

شیمی‌سازی انسان از منظر فقه و حقوق

مؤلف: مدیحه هاشم پور

ویراستار علمی: دکتر سیدرضا احسان پور

ناشر: پژواک عدالت

چاپ اول: بهار ۱۴۰۰ - تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۷۰۴۲-۶۲۲-۹۷۸-۶۷-۲

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

فهرست

۱	مقدمه
۳	فصل اول: کلیات
۵	۱- تاریخچه
۶	۲- سیر قانون‌گذاری
۷	۳- مروری بر اعلامیه سازمان ملل متحد در مورد شبیه‌سازی انسانی
۹	فصل دوم: مفهوم شبیه‌سازی و موضوع آن
۱۰	۱-۲ مفهوم شبیه‌سازی و موضوع آن
۱۲	۱-۱-۲- مراحل و روش شبیه‌سازی انسانی
۱۴	۲-۲ انواع شبیه‌سازی
۱۴	۱-۲-۲ شبیه‌سازی عضو خاص (درمانی)
۱۵	۲-۲-۲- شبیه‌سازی با سلول تخمک لقاح نیافته
۱۵	۲-۲-۲- همسان‌طبی
۱۸	۳-۲ کارکردهای شبیه‌سازی انسانی
۱۸	۱-۳-۲- خلق کودک زیستی
۱۹	۲-۳-۲- پیوندهای اعتراض‌ناپذیر
۱۹	۳-۳-۲- همانندسازی فرزند در حال مرگ یا یکی از والدین
۲۱	۴-۲ تعریف شخصیت
۲۲	۱-۴-۲- عوامل تأثیرگذار در شکل‌گیری شخصیت
۲۳	۱-۱-۴-۲- عوامل ژنتیکی
۲۴	۲-۱-۴-۲- ژن‌های رفتاری
۲۵	۱-۲-۱-۴-۲- ارتباط ژن‌ها با رفتار آدمی
۲۷	۵-۲ پروژۀ ژنوم انسان
۲۸	۱-۵-۲- پروژۀ ژنوم انسانی و کنش ژنتیکی
۳۱	فصل سوم: مشروعیت شبیه‌سازی به‌لحاظ حکم اولیه
۳۲	۱-۲ ادله موافقان شبیه‌سازی انسانی به‌لحاظ عنوان اولی
۳۵	۱-۱-۲- اصاله‌الاباحه
۳۸	۲-۱-۲- کشف قانون خلقت
۴۲	۲-۳ دلایل مخالفان شبیه‌سازی از جهت عنوان اولی

- ۴۳-۲-۱- دخالت و تصرف در خلقت..... ۴۳
- ۴۳-۲-۲- استناد به آیه ۱۱۹ سوره نساء..... ۴۳
- ۴۴-۳- شبیه‌سازی درمانی..... ۴۴
- ۴۵-۳-۱- محور اول: موضوع‌شناسی شبیه‌سازی درمانی..... ۴۵
- ۴۵-۳-۲- مرحله اول: انتقال هسته سلولی..... ۴۵
- ۴۶-۳-۳- مرحله دوم: تحریک تخمک حاوی هسته سلول جسمی..... ۴۶
- ۴۶-۳-۴- مرحله سوم: بیرون آوردن توده سلولی داخلی رویان..... ۴۶
- ۴۶-۳-۵- محور دوم: حکم‌شناسی شبیه‌سازی درمانی..... ۴۶
- فصل چهارم: حکم ثانویه شبیه‌سازی انسان..... ۵۷**
- ۵۸-۱- مشروعیت شبیه‌سازی انسانی از نظر عنوان ثانوی..... ۵۸
- ۵۹-۱-۱- نابودی تنوع انسانی..... ۵۹
- ۶۲-۲-۴- عدم بازشناسی افراد شبیه‌سازی شده..... ۶۲
- ۶۳-۳-۴- لزوم تولیدمثل جنسی..... ۶۳
- ۶۵-۴-۴- از بین رفتن مفهوم مادری..... ۶۵
- ۶۷-۵-۴- گسترش روابط نامشروع جسمی..... ۶۷
- ۶۸-۶-۴- از بین رفتن نهاد ازدواج و نابودی خانواده..... ۶۸
- ۶۹-۷-۴- نبود پدر در موارد خاص..... ۶۹
- ۷۲-۸-۴- مشکلات مربوط به ژنتیک..... ۷۲
- ۷۲-۹-۴- بهره‌گیری زنان و مشکلات آن..... ۷۲
- ۷۳-۱۰-۴- مشکلات اخلاقی..... ۷۳
- ۷۳-۱۰-۱- مشکل مربوط به رضایت فرد کلون‌شده..... ۷۳
- ۷۳-۱۰-۲- نگرانی‌های مربوط به تولید انسان به منزله کالا..... ۷۳
- ۷۴-۱۰-۳- روش جدید برای اصلاح‌تژادی در انسان..... ۷۴
- ۷۵-۱۱-۴- مشکلات حاصل در ارتباطات فامیلی..... ۷۵
- ۷۵-۱۱-۱- مسائل اخلاقی رویان کلون‌شده..... ۷۵
- ۷۵-۱۱-۲- آسیب‌های اخلاقی به جامعه..... ۷۵
- ۷۶-۱۱-۳- خدشه‌دارشدن کرامت انسانی..... ۷۶
- ۷۶-۱۱-۴- اخلال در روابط خانوادگی..... ۷۶
- ۷۷-۱۱-۵- مشکلات مربوط به سلامتی فرد کلون‌شده..... ۷۷
- فصل پنجم: بررسی احوالات شخصیه انسان شبیه‌سازی‌شده..... ۸۱**

شبهه‌سازی انسانی از جمله مسائل نوظهوری است که می‌تواند در طرح مباحث فقهی جدید مؤثر باشد. بررسی مشروعیت شبهه‌سازی انسانی به لحاظ حکم اولی و ثانوی و احوالات شخصیتهای انسان‌های شبهه‌سازی شده از جمله موضوعات مورد بحث در این تحقیق است.

در این تحقیق ادله موافقان و مخالفان شبهه‌سازی انسانی از جهت حکم اولیه مورد بررسی قرار گرفت. موافقان به دلیل اصله‌الاباحه و کشف قانون خلقت قائل به جواز آن شده‌اند، اما مخالفان به دلیل دخالت و تصرف در خلقت و آیه ۱۱۹ سوره نساء معتقد به حرمت شبهه‌سازی انسانی شده‌اند. در ارتباط با حکم ثانویه مبنی بر عدم جواز شبهه‌سازی انسانی، ادله متعددی مطرح شده و به جز مسائل مربوط به سلامتی افراد کلون‌شده و مشکلات اخلاقی، بقیه موارد مورد خدشه قرار گرفت.

نکته مهم دیگر، احوالات شخصیتهای فرد شبهه‌سازی شده مانند نسب، نفقه، ارث، حضانت، محرمیت و ازدواج آنان است که در این تحقیق با توجه به مبنای مختار که فرد شبهه‌سازی شده دوقلوی همان صاحب سلول است و پدر و مادر صاحب سلول در واقع پدر و مادر انسان شبهه‌سازی شده می‌باشد، احوالات شخصیتهای فرد کلون‌شده همانند سایر انسان‌ها است.

مقدمه

مقوله شبهه‌سازی یکی از مسائل مستحدثه امروز است که به واسطه پیشرفت سطح علم و ارتقای فناوری‌های پیشرفته به مسئله‌ای مهم تبدیل شده است.

در یک نگاه اجمالی تصور می‌شود شبهه‌سازی انسانی موجب ناهنجاری اجتماعی، عدم نفوذ، کاربرد و نقش قانون در پیشگیری از بزه‌کاری‌های ناشی از این مسئله، ضعف بنیان و شالوده‌های حقوقی و ساختار آن است. بر این اساس گروه کثیری از انجمن‌های سیاسی و مذهبی دنیا وقتی با این موضوع نوظهور مواجه شده‌اند، در مقابل آن واکنش‌هایی از خود نشان داده و آن را غیر اخلاقی اعلام کرده‌اند و از مجامع بین‌المللی خواستار تصویب قوانینی شده‌اند که مانع تحقق چنین امری شوند تا در آینده دچار خسران و بیماری‌های اجتماعی نشوند.

فقه اسلامی نیز در راستای رسالت خود در پاسخ‌گویی به مسائل مربوط به رویدادهای

جدید موظف به موضع‌گیری قاطعانه در این خصوص است. در این میان فقهای مسلمان و همچنین حقوقدانان اسلامی در مورد مشروعیت یا عدم مشروعیت این پدیده و نیز مسائل مربوط به احوالات شخصیه فرد شبهه‌سازی شده، اظهارنظرهای مختلفی ارائه کرده‌اند. البته در مورد شبهه‌سازی انسانی ابهامات و نگرانی‌هایی در رابطه با مسائل اخلاقی، حقوقی و اجتماعی وجود دارد که لازم است علمای اسلامی هم در حوزه فقه و هم در حوزه اخلاق راهکارهایی را پیش روی جوامع بشری گذاشته تا جلوی آسیب‌های این تکنیک گرفته شود.

نگارنده در این تحقیق درصدد آن است تا با بررسی فقهی و حقوقی موضوع شبهه‌سازی انسانی ابعاد مختلف این بحث را مورد کنکاش قرار داده و راهکاری مناسب پیرامون سؤالات مطروحه ارائه کند.

سؤالات این تحقیق مشتمل است بر:

۱. آیا فقهای معاصر اشارهای به مبحث شبهه‌سازی و احکام آن داشته‌اند؟
 ۲. حکم اولیه و ثانویه در شبهه‌سازی انسانی چیست؟
 ۳. احوال شخصیه انسان‌های شبهه‌سازی شده به نسبت سایر انسان‌ها به چه نحو است؟
- تحقیق حاضر مشتمل بر شش فصل خواهد بود. فصل اول کلیات است که شامل تاریخچه، پیشینه تحقیق و سیر قانون‌گذاری بحث می‌شود. در فصل دوم مفاهیم و تعاریف شبهه‌سازی و انواع شبهه‌سازی و پیامدها و کارکردهای شبهه‌سازی بحث می‌شود. در فصل سوم نیز مشروعیت شبهه‌سازی انسانی بررسی خواهد شد. در فصل چهارم، احکام ثانویه شبهه‌سازی مورد واکاوی قرار خواهد گرفت و در فصل پنجم، بررسی احوالات شخصیه انسان شبهه‌سازی شده اختصاص دارد و در فصل ششم، نتیجه‌گیری و پیشنهادات این تحقیق بیان خواهد شد.